

Aan het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar
t.a.v. [REDACTED] (contactpersoon)
Kerkstraat 27, Postbus 10, 6900 AA Zevenaar

Van	R.W.M. van Bommel, raadslid Forum voor Democratie Zevenaar, indiener initiatiefvoorstel De Liemers-Coalitie in de gemeenteraad van Zevenaar
Datum	7 augustus 2026
Betreft	Reactie op de Raadsinformatiebrief 26-605 Reactie op Initiatiefvoorstel De Liemers Coalitie d.d. 2 juli 2026
Afschrift	Leden gemeenteraad Zevenaar; Griffie Zevenaar

Geacht college,

Op 30 juni 2026 heeft uw college zijn wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt ten aanzien van het door mij ingediende initiatiefvoorstel De Liemers-Coalitie. Met deze brief reageer ik op die zienswijze. Ik doe dit als indiener van het voorstel en als raadslid van Forum voor Democratie in de gemeenteraad van Zevenaar.

Ik neem de zienswijze van uw college serieus. Een college dat reageert op een initiatiefvoorstel, neemt zijn verantwoordelijkheid en dat verdient waardering. Tegelijkertijd constateer ik dat de zienswijze drie inhoudelijke pijlers bevat waarvan ik er geen een kan aanvaarden als voldoende onderbouwing voor de conclusie dat het initiatiefvoorstel "inhoudelijk noch procesmatig voldoende grondslag" zou bieden. Die constatering licht ik hieronder toe.

Ik schrijf deze reactie mede ten behoeve van de gemeenteraad van Zevenaar, die uiteindelijk beslist. Het is de raad die het initiatiefvoorstel beoordeelt, niet het college. En het is de raad die, op grond van artikel 147a van de Gemeentewet, zijn volksvertegenwoordigende rol uitoefent — ook wanneer dat tijdelijk op een andere lijn zet dan het college.

1. De inhoudelijke pijler — niet onderbouwd

Uw college stelt dat de Liemers-Coalitie "geen afdoende antwoord biedt op de opgaven waarvoor de gemeenten in de Liemers zich gezamenlijk gesteld zien." Die opgaven worden omschreven als bestuurskracht, uitvoeringskracht, arbeidsmarkt, dienstverlening en financiële weerbaarheid.

Ik heb drie kanttekeningen.

1.1 Zevenaar is financieel aantoonbaar weerbaar

Uw college verwijst naar "financiële weerbaarheid" als opgave waarvoor herindeling nodig is. Ik wijs uw college op de eigen jaarstukken 2024 van de gemeente Zevenaar:

Kengetal (Zevenaar, 2024)	Uitkomst
Weerstandsratio	2,85 — klasse A (uitstekend)
Netto schuldquote	71,5% — binnen de norm, stijgend maar beheersbaar
Solvabiliteitsratio	27,4% — categorie 'neutraal'
Fusie-ervaring	Zevenaar fuseerde in 2018 succesvol met Rijnwaarden
Meerjarenbegroting 2026-29	Structureel sluitend

Zevenaar heeft een klasse-A weerstandsratio. Zevenaar heeft recente fusie-ervaring. Zevenaar heeft een structureel sluitende begroting. De bewering dat herindeling noodzakelijk is vanwege financiële kwetsbaarheid klopt niet voor Zevenaar. Als uw college bedoelt dat andere gemeenten in de Liemers kwetsbaarder zijn, dan is dat een argument voor gerichte maatregelen — niet per definitie voor viergemeentefusie.

1.2 Het VDL-rapport 'Nu of Nooit' is openbaar maar niet inhoudelijk gewogen in de zienswijze

Uw college verwijst naar het VDL-rapport "Nu of Nooit — bestuurlijke toekomst Liemers" als grondslag voor de bestuurlijke richting. Dit rapport is openbaar en daarmee raadpleegbaar voor raadsleden, inwoners en indieners. Ik constateer echter dat uw zienswijze de bevindingen van dit rapport niet inhoudelijk citeert, niet samenvat en niet toetst aan de voorstellen in het initiatiefvoorstel.

Een rapport dat dient als onderbouwing voor een onomkeerbaar besluit over 45.000 Zevenaarse inwoners, verdient meer dan een verwijzing bij naam. Ik verzoek uw college bij de verdere behandeling de specifieke bevindingen van het VDL-rapport expliciet in verband te brengen met de vraag waarom die bevindingen de Liemers-Coalitie uitsluiten als alternatief. Dat is de inhoudelijke toetsing die de raad nodig heeft.

1.3 Het COELO-onderzoek wordt niet weersproken

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen analyseerde 39 Nederlandse herindelingen. De conclusie: fusies leveren gemiddeld geen aantoonbare besparing op en verbeteren de dienstverlening gemiddeld niet. Dit onderzoek is peer-reviewed, twaalf jaar oud en nooit empirisch weersproken.

Uw zienswijze noemt dit onderzoek niet. Uw college stelt dat de Coalitie geen afdoende antwoord biedt op de opgaven, maar onderbouwt niet op welk bewijs de verwachting is gebaseerd dat de fusie dat wél doet. Ik verzoek uw college te specificeren op welk empirisch bewijs die verwachting steunt.

2. Het procesmatige argument — strijdig met artikel 147a Gemeentewet

Uw college stelt dat het initiatiefvoorstel "procesmatig niet past binnen de vastgestelde koers" en dat het traject "inmiddels in een vergevorderde fase is."

Ik maak hier bezwaar tegen in de scherpste termen die het bestuurlijk-juridische kader toelaat.

2.1 Artikel 147a Gemeentewet is een onvervreemdbaar recht

Het recht van initiatief is neergelegd in artikel 147a van de Gemeentewet. Het is een fundamenteel democratisch recht van ieder raadslid. Geen collegebesluit, geen raadsbesluit en geen procesmatig argument kan dat recht opzijzetten. Het college stelt impliciet dat het procesmatige bezwaar zwaarder weegt dan mijn wettelijke bevoegdheid als raadslid. Die stelling is juridisch niet houdbaar.

2.2 Een intentiebesluit is geen definitief besluit

De motie "Uitspreken intentie tot gemeentelijke fusie" van 21 mei 2025 is een intentiebesluit. Het definitieve, onomkeerbare besluit valt pas bij de vaststelling van het herindelingsadvies. Tot dat moment is bespreking van alternatieven niet alleen wettelijk toegestaan maar ook bestuurlijk verantwoord — en zelfs geboden, gegeven de aard en omvang van de beslissing.

2.3 'Vergevorderde fase' is geen wettelijke drempel

Uw college stelt dat het traject "in een vergevorderde fase is." Ik verzoek uw college te specificeren welke concrete, juridisch onomkeerbare stap al is gezet die bespreking van alternatieven zou uitsluiten. Als het herindelingsontwerp nog niet door de raad is vastgesteld — en dat is het niet — is er geen formele belemmering voor behandeling van het initiatiefvoorstel.

3. Specifieke belangen van Zevenaar in dit dossier

Als Zevenaar-raadslid hecht ik eraan de specifieke positie van Zevenaar in dit dossier te benoemen, ook waar die afwijkt van de andere gemeenten.

3.1 Zevenaar draagt de zwaarste financiële last

Bij de verdeling van investeringen naar inwonertal zou Zevenaar bij de Liemers-Coalitie circa 47% van de kosten dragen (circa €2,1-3,9 miljoen van de totale €4,4-8,4 miljoen). Zevenaar heeft echter ook de grootste baten: als de Coalitie slaagt, trekt Zevenaar naar verhouding evenveel voordeel als het heeft geïnvesteerd. Tegelijkertijd is Zevenaar bij de viergemeentefusie de gemeente die verreweg de meeste bestuurlijke capaciteit inbrengt in een nieuw geheel, en daarin naar verhouding minder invloed houdt per ingezette euro.

3.2 Zevenaar is de enige Liemerse gemeente die nog niet in Circulus zit

Doesburg, Duiven en Westervoort zijn al aandeelhouder van Circulus, het gemeentelijke afvalbedrijf dat al twaalf jaar succesvol functioneert voor dertien gemeenten. Zevenaar niet. De toetreding van Zevenaar tot Circulus is één van de vijf instrumenten van de Liemers-Coalitie en is ook los van de fusievraag een verstandige stap. Ik verzoek uw college te specificeren waarom Zevenaar tot dusver niet tot Circulus is toegetreden, en of dat alsnog kan ongeacht het fusiepad.

3.3 Zevenaar heeft zelf in 2018 ervaren hoe lang een fusie duurt

Zevenaar fuseerde in 2018 met Rijnwaarden. Uw college weet dus uit eigen ervaring hoe lang een fusie duurt om te stabiliseren en welke organisatorische opgave daarmee gepaard gaat. Ik verzoek uw college deze eigen ervaring te betrekken bij de vraag of de beoogde fusie van vier gemeenten per 1 januari 2029 — minder dan drie jaar na nu — realistisch is, gegeven de omvang en complexiteit van het Liemerse traject.

4. Wat de zienswijze niet zegt — onweersproken feiten

De zienswijze van uw college laat de volgende feiten onbesproken en onbetwist. Ik breng ze onder uw aandacht en verzoek uw college er schriftelijk op te reageren vóór de raadsbehandeling:

Feit — niet betwist in de zienswijze	Bron
COELO: 39 herindelingen leveren gemiddeld geen besparing op	Allers & Geertsema, COELO/RUG 2014, peer-reviewed
Opkomst daalt structureel -2,2 procentpunt na fusie (blijvend, 20 jaar)	Allers c.s., RUG 2021, peer-reviewed
Drie vaste voeten gemeentefonds verdwijnen: -€1,2 mln/jaar structureel	Verdeelsystematiek gemeentefonds, BZK
Zevenaar heeft weerstandratio 2,85 (klasse A) en structureel sluitende begroting	Jaarstukken Zevenaar 2024
Woonlasten Zevenaar stijgen 3-8% bij viergemeentefusie door harmonisatie	COELO-Atlas 2025, begrotingen 2026
Belastingsamenwerking is de enige samenwerking die aantoonbaar bespaart (COELO 2017)	Allers & De Greef, COELO/RUG 2017
VDL-rapport 'Nu of Nooit' is openbaar maar inhoudelijk niet gewogen in de zienswijze — de zienswijze citeert geen enkele conclusie uit het rapport	VDL-rapport openbaar; zienswijze college Zevenaar 30 juni 2026

5. Slotwoord

Forum voor Democratie staat voor zelfbeschikking van de burger en kritisch bestuur. Beide waarden liggen ten grondslag aan dit initiatiefvoorstel. Een fusie is onomkeerbaar. Zevenaar heeft 45.000 inwoners die daar de komende decennia mee moeten leven. Zij verdienen een besluitvormingsproces dat alle opties eerlijk en openbaar heeft afgewogen.

Mijn initiatiefvoorstel vraagt niet om de fusie tegen te houden. Het vraagt om een eerlijk vergelijkend onderzoek, zodat de raad van Zevenaar in 2027 een geïnformeerde keuze kan maken. Als uw college overtuigd is van de fusie, dan hoeft dat onderzoek niet te worden gevreesd.

De kern van mijn weerwoord in drie punten

Inhoudelijk: uw zienswijze noemt opgaven maar onderbouwt niet hoe de fusie die beter oplost dan de Coalitie — het COELO-onderzoek spreekt uw claim tegen.

Procesmatig: artikel 147a Gemeentewet is een onvervreemdbaar recht van ieder raadslid. Een procesargument kan dat recht niet opheffen.

Democratisch: een onomkeerbaar besluit over 45.000 Zevenaarse inwoners vraagt om een volledig en eerlijk vergelijkingskader — inclusief een inhoudelijke toetsing van het VDL-rapport aan het initiatiefvoorstel, die uw zienswijze achterwege laat.

Ik vertrouw op een inhoudelijke, feitelijke en respectvolle reactie van uw college.

Met vriendelijke groet,
R.W.M. van Bommel
Raadslid Forum voor Democratie Zevenaar
R.VanBommel@raad.zevenaar.nl